

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A külpolitika kedélyesebb része.

A világháború legfontosabb kérdéseit ma személyes találkozások alkalmával döntik el a külpolitikások. Egymást érik a külügyminiszterek látogatásai azokban az országokban, amelyeknek ellenérzését akarják eloszlatni, vagy jóakarátát, szövetségét akarják megszerezni. Nagyon fáradságos szereplés ez, nem csoda, ha idősebb emberek huzódoznak tőle és a külpolitikai feladatokat intézését fiatalabb erőkre bizzák.

A külügyminiszterek látogatásainak jelentősége abban áll, hogy a személyes tárgyalások során az ellentétek könnyebben kiegyenlíthetők. A vitás kérdések élei a megbeszélések során letompulnak és így mindig több kilátás van a megegyezésre, mint írásbeli tárgyalások esetén.

A világesemények alakulásában ezért játszottak olyan nagy szerepet legutóbb a személyes tárgyalások. Ezért szállott repülőgépre Chamberlain angol miniszterelnök, hogy Münchenbe repüljön és a békét megóvja.

A külpolitikai látogatások természetesen nem merülnek ki száraz, hivatalos tárgyalásokban. Vadászatok, vacsorák, színelőadások, ünnepek nyújtanak üdülést a tárgyaló feleknek.

A kiküldötteknek persze ilyenkor is részen kell lenniök és helyt kell állaniök, mert a kedélyesebb társaságban sokszor többet használhatnak az ügynek, mint a komoly tárgyalások során.

Ciano gróf felbokrétázása

Gafencu
külügyminiszter.

De ezeknek a külpolitikai ünnepeknek nagy jelentőséget ad az a körülmény is, hogy ilyen alkalommal az ország népe, a tömegek is kifejezhetik érzelmeiket a látogató iránt. A tárgyalások értékét és jelentőségét pedig nagy mértékben emeli, ha kifejezésre juthat, hogy a közvélemény is szívesen fogadja a hozott határozatokat, vagy szövetkezéseket.

A közelmúlt napoknak két külügyminiszteri látogatásáról nyújtanak szemléltetést képeink. Egyik Ciano gróf, olasz külügyminiszter Jugoszláviában tett látogatásának azt a jelenetét ábrázolja, amikor — az ősi szokásnak megfelelően — egy szerb leány szalaggal és virággal disziti föl a vendéget.

A másik kép Gafencu külügyminiszter képe, aki fontos tárgyalásokat folytatott Belgrádban s a Balkán-értekezletet előkészítette.

Magas kitüntetést kapott Călinescu belügyminiszter.

II. Károly király Őfelsége Călinescu belügyminisztert a Meritul Cultural érdemrend lovagi fokozatával tüntette ki. A belügyminiszter a magas kitüntetést a nemzeti nevelésügy terén elért szolgálataiért és érdemeiért kapta. — A kormány átszervezésével kapcsolatban Călinescu helyettes miniszterelnök és nemzetvédelmi miniszter lett.

A százéves angol tea ünnepségei alkalmával a kikötőből elefántok szállítják Londonba a teát.

Nevezetes évforduló.

Olvasóink közül azok, akik a világháború téli harcaiban részt vettek, még most is visszaemlékeznek azokra a pillanatokra, amikor véres ütközetek után, fárasztó menetelések pihenőjében egy sarka forró teával üdítették fel testüket. Bizony, a tea ilyen esetekben nemcsak kitűnő táplálék és üdítő ital szerepét töltötte be, hanem nagyon gyakran életmentő feladathoz jutott. Nagy vérvesztést szenvedett sebesülteknél a jó forró tea, sokszor minden orvosságnál többet ért és az elgyengült sebesült magához tért. A világháborúból hazatért katonaság harcéri tapasztalatai nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a tea nálunk ma már a falvakon is általánosan elterjedt.

A teának több ezer éves multja van és bátran mondhatjuk, hogy az emberiség legáltalánosabban elterjedt itala. Az emberiségnek felénél több része használja a teát, mint nemzeti italt. A teában levő izgató szer következtében a Távolkeleten a teázás nemcsak nemzeti szokás, hanem sok helyen valóságos szenvedély, amiből azonban komolyabb egészségi hátrányok nem származnak. Azt tartják, hogy a tea az embert szertartásossá teszi. Ezzel szemben a tudósok állítása szerint a teához hasonló másik élvezeti ital, a kávé,

tüzessé teszi az embert. Bizonyos, hogy a sok kávét fogyasztó arab nép alaptermésze a kirobbanó hevesség, ezzel szemben az állandóan teát ivó kínai nép a világ legszertartásosabb nemzete.

Kínában a teát már több ezer év óta használják. A kínaiak a tea és teakészítés titkát éppen olyan szigorúan védték, mint a selyemhernyó tenyésztés és selyemtermelés eljárásának titkait. Így Európába csak az 1600-as évek elején került. Holland kereskedők csempészték be Európába a teát. Kezdetben a tea helyes elkészítési módját Európában nem ismerték. Az angolok például az apróra vágott tealevelekkel a szalonnát szórták be, tehát fűszerképpen használták. Később terjedt el aztán általánosan a teázás mai formájában. Rövidesen nemcsak közkedvelt, hanem nélkülözhetetlen cikk lett Európában. Az angol Birodalom kereskedelmi szerződést kötött Kínával, hogy Európába kellő mennyiségű és megfelelő minőségű teát szállíthasson. A szerződés sok bonyodalom kiinduló pontjává lett.

A Kínával kötött szerződés ugyanis 1838-ig szólt. Az angolok attól tartottak, hogy a kínaiak meg fogják akadályozni ezután a tea kivitelét. Mindent elkövettek tehát, hogy békés tárgyalások útján biztosítsák Anglia teaellátását. A kínaiak

azonban mereven elzárkóztak az angol kivánságok teljesítése elől és így Anglia kényes helyzetbe került. 1838. és 1839. évek az angol gazdasági életben mint a teaválság nevezetes évei szerepelnek. A súlyos helyzetből aztán közvetett uton sikerült Angliának kimenekülnie. A bengáliai angol főkörmányzó régi feljegyzések alapján megállapította, hogy a teát Indiában is lehet termelni. Teacsemeték csempészett ki Kinából és 1839-ben megkezdődött a tea szállítása Indiából Európába. Bebizonyosodott, hogy a teát nemcsak Kinában lehet jóminőségben termelni. Innen számíthatjuk a tea általános elterjedésének idejét.

A százszentendővel ezelőtt lefolyt teaválság emlékére Londonban ünnepséget tartottak. A londoni kikötőből három elefántot indítottak el 36 láda birodalmi

teával megrakva. Az elefántok a teát a világ teakereskedelmi központjának londoni épülete elé vitték. Itt London polgármestere a tea egy részét jótékony célra elárverezte, egyrészt fényűző csomagolásban az angol királyi udvarnak küldötte ajándékba. Egy láda teát légmentesen elzártak, majd ezüstládába helyezték és a ládát leforrasztották. A leforrasztott ládát elásták a földbe. Az elásott tea ládájának födelén felirat hirdeti, hogy csak száz év múlva, 2039-ben szabad kibontani. Az akkor élő nemzedék majd meggyőződhetik arról, hogy az angol birodalmi tea olyan kiváló minőségű, hogy száz év alatt sem változtatja meg minőségét. Az érdekes ünnepség egyben bizonyítja azt is, hogy a gazdasági kérdések a világ népeinek történetében mindig nagyon fontos szerepet töltenek be.

Külpolitikai beszédek és nyilatkozatok harca az egész világon.

Hitler kancellár és Chamberlain angol miniszterelnök beszédei után újabb nagyjelentőségű beszédek és nyilatkozatok hangzottak el a világ különböző részein. Óriási vihart keltett az Egyesült Államok elnökének, Rooseveltnek a nyilatkozata, amelyet az Egyesült Államok hadügyi bizottsága előtt tett. Az Egyesült Államok elnöke védelmére kelt a demokráta államoknak, (Anglia, Franciaország) sőt amint a német lapok utóbb írták, valósággal keresztshadjáratot intézett az ugynevezett parancsuralmi államok ellen. Nyilatkozatában kijelentette, hogy az Egyesült Államok minden erőforrásával segítségére siet az esetleges megtámadott demokráta államoknak. Roosevelt beszédét sokan kortesbeszédnek minősítették, egy azonban bizonyos, olyan óriási vihart keltett, amely még a mai külpolitikai feszültségben is szokatlannak nevezhető.

Roosevelt nyilatkozata után Hoover, az Egyesült Államoknak a volt elnöke mondott beszédet, amely már sokkal békésebb hangokat ütött meg a parancsuralmi államokkal szemben és hangoztatta, hogy az Egyesült Államoknak nem

célja olyan módon beavatkozni az európai viszálykodásba, ami az Egyesült Államok politikai és gazdasági életének ártana. A két elnök, Roosevelt a jelenlegi és Hoover a volt elnök egymással szemben állt és ellenkező elveket vallott, ezért minősítették sokan Roosevelt beszédét kortes beszédnek. Ugylátszik, hogy Roosevelt nyilatkozata nem jó hatást váltott ki még az Egyesült Államokban sem, mert később az újságírókat maga elé hívatta és kijelentette, hogy a hadügyi bizottságban tett nyilatkozatát félreértették és a lapok azt nem adták helyesen vissza. Kijelentette, hogy ő nem mondott olyant a külügyi bizottság előtt, mintha Amerika határai Franciaországban, vagy a Rajnánál volnának. A lapoknak ezt a hirdetésát erőszakolt hazugságnak minősítette, sőt az Egyesült Államok programját most már sokkal mérsékeltebb és békésebb formában négy pontban foglalta össze. Ezek a következők: Az Egyesült Államok ellene van minden öt közvetlenül nem érdeklő szövetségnek, fenn akarja tartani minden állammal a nemzetközi kereskedelmet, minden erőfeszítést megtesz a fegyverkezések csökkenté-

sére s végül az Egyesült Államok híve az összes nemzetek gazdasági, társadalmi és politikai függetlenségének. Az utóbb tett nyilatkozatából megállapítható, hogy Roosevelt túllépte a célon és később az amerikai közvélemény felháborodása miatt kénytelen volt visszatáncolni.

Roosevelt harciasnak minősített nyilatkozata után üdítő balsamként hat az angol külügyminiszternek, lord Halifaxnak Hullban legutóbb elmondott beszéde. Habár hangoztatta azt, hogy Anglia háboru esetén meg tudná védeni magát, mindjárt békés hangon tette hozzá, hogy Anglia az utóbbi időben minden állammal békés kapcsolatokat tart fenn. Bármenyire feszült volt Anglia és Olaszország viszonya, Chamberlain római látogatása után Anglia és Olaszország közt fennálló feszültség elmúlt, a félreértések eloszlottak s reméli, hogy Olaszország és Franciaország is a spanyol háboru befejezése után meg fogja találni a kiengesztelődésnek az útját.

Az angol külügyminiszter kijelentette, hogy az angol nép nem riad vissza az áldozatoktól sem, ha nemzeti létérdekei forognak kockán. Azután rátért Hit-

ler legutóbb elmondott beszédére, amelyben hangoztatta, hogy a német nemzetnek élnie kell; vagy tud külföldre ipareikket szállítani, vagy meghal. Halifax Hitler kijelentésével kapcsolatosan leszögezte, hogy ugyanaz Angliának is az álláspontja, sőt hozzátette: miért kell Németországot a világkereskedelemből kizárni? Hitler hosszú békét jósolt s Halifax reméli, hogy ez a jóslat teljesedni fog. Beszéde végén kijelentette, hogy nincs olyan nagy nemzetközi kérdés, amelyet a keresztnél el ne lehetne intézni.

Ha a külpolitikai beszédek sorozatában a nagy államférfiak nyilatkozatait figyelemmel kísérik, azokból meg lehet állapítani, hogy habár nagyon sok rendezetlen kérdés van, amik rövid időn belül megoldásra várnak, a világ nagyhatalmai ezeket a kérdéseket nem fegyverrel, nem háborúval, hanem békés úton akarják intézni. A müncheni tanácskozások óta, ahol világtörténelmet csináltak, ráébredt az emberiség arra, hogy a legsúlyosabb nemzetközi ellentéteket is békésen megoldani lehet. Különösen Halifax lord, angol külügyminiszter beszéde tett jó hatást a világra mindenfelé.

. Külföld .

Hitler kancellár megtartotta nagy érdeklődéssel várt beszédét. A nemzeti szociálista párt uralomra jutásának hatodik évfordulója alkalmából Németországban nagy ünnepségeket rendeztek. Az egész birodalom zászlódiszbe öltözött s a világ közvéleménye nagy érdeklődéssel várta, hogy az ünnepi alkalmából kifolyólag Hitler kancellár beszédében mit fog mondani a német Birodalom belső és nemzetközi helyzetéről. Megállapítható, hogy Hitler kancellár beszédében határozott, de mérsékelt hangon tárgyalta a legkényesebb nemzetközi kérdéseket. Beszédének bevezető-

jében rámutatott, hogy a nemzeti szocializmus rövid hat esztendő alatt Németországban teljes diadalt aratott és bebizonyosodott, hogy mindazokat a feladatokat meg tudja oldani, amelyeket maga elé célul kitűzött. Kifejtette Hitler, hogy az új gazdasági rendszer bevált és Németország ma nagyon jó gazdasági helyzetben van.

A gyarmati követelésekről határozott hangon beszélt. Franciaországgal szemben nyílt követeléssel lépett fel, hangsúlyozva, hogy Németország nyolevan millió lakósa részt kér a világ természeti kincseiből. Kijelentette Hitler, hogy a nyersanyagok igazságos elosztása a legsúlyosabb nemzetközi kérdéseket is megoldja.

Beszédének egyik legfontosabb része az Olaszországgal való viszony ismertetése volt. Hitler kijelentette, hogy Németország törhetetlenül áll Olaszország mellett és a Német Birodalom és Olaszország együttműködése teljes és tökéletes. Beszéde végén Hitler kancellár kijelentette, hogy hisz a hosszú békében. Németország a legutóbb történt nemzetközi események idején bebizonyította, hogy békés szándékai vannak. A nevezetes évforduló alkalmából Mussolini üdvözlő táviratof intézett Hitler kancellárhoz és ebben kiemelte a két nemzet között fennálló rendithetetlen barátság jelentőségét.

Hitler kancellár beszéde a nemzetközi politikában nagy

hatást váltott ki. Az olasz ujságok a legnagyobb meglepődés hangján írják Hitler beszédéről. Megállapítják, hogy Hitler beszédéből gránittömbként, szilárdan emelkedik ki a Berlin—Róma együttműködés kötelezettsége. Németország és Olaszország együtt elég erősek ahhoz, hogy bármilyen támadással szemben ellenálljanak. Még a nésteltő az olasz ujságoknak az a határozott követelése, hogy a gyarmati kérdéseket sürgősen meg kell oldani.

Angliában általában kedvezően fogadták Hitler kancellár beszédét, valószínűleg a jó hatás annak tulajdonítható, hogy a világ közvéleménye hevesebb beszédre volt felkészülve. Anglia reméli, hogy Németország továbbra is a tanácskozási utóhoz fog ragaszkodni. Legidegebben fogadták Hitler beszédét a franciák. Érthető is, hiszen a gyarmati igények bejelentése után Franciaország jogosan tart attól, hogy az ő részére fogja Németország gyarmatait követelni. Különösen aggodalmasnak tartja a francia közvélemény Hitlernek azon kijelentését, hogy háboru esetén Olaszország mellé áll. Összegezve a külföldi véleményeket, megállapíthatjuk, hogy az általános vélemény szerint a nemzetközi helyzet Hitler beszéde után nem romlott és remény van arra, hogy az ezután felmerülő súlyos kérdéseket is békés tárgyalások útján fogják rendezni.

Anglia a békés megoldás híve. Chamberlain angol miniszterelnök közelebbi nagy beszédében a müncheni megegyezés nagy horderejét méltatta. Kifejtette, hogy a müncheni megegyezés segítségével nagy

szerencsétlenséget sikerült elhárítani Európa népeinek feje felől. Az angol miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Anglia a békés nemzetközi politika híve, azonban éppen ezért a fegyverkezés terén nem maradhat tétlenül és teljes erővel folytatja a felfegyverkezést, mert ilyen módon tudja legjobban biztosítani a békét.

Sorozás Magyarországon. Magyarországon husz év óta most tartják az első sorozásokat. A békeszerződés ugyanis megfosztotta Magyarországot attól a jogtól, hogy hadsereget tarthasson fenn, csupán csekély számú zsoldos katonaságot tarthatott. Az európai hatalmak elismerték Magyarország fegyverkezési jogát és ez megadta a lehetőséget a honvédség újjászervezésére.

Berlinbe utazik a francia külügyminiszter. Bonnet, francia külügyminiszter rövidesen Berlinbe utazik, hogy viszonozza Ribbentrop német külügyminiszter párisi látogatását. A francia külügyminiszter németországi útjának közeli megvalósulása azt mutatja, hogy a nemzetközi helyzetben Hitler beszéde után nagy javulás történt.

Kárpótlást ajánlottak fel a csehek a Munkácsen szétlőtt épületekért. A budapesti cseh-szlovák követ kijelentette, hogy Cseh-Szlovákia a munkácsi támadás következtében előállott károkokért, amelyek főképpen a munkácsi templomot és színházat sujtották, Magyarországnak 70 ezer pengő kártérítési összeget ajánlott fel.

A szovjet megszakította Magyarországgal a diplomáciai kapcsolatokat. Litvinov, szovjet külügyi népbiztos, közölte Magyarországgal, hogy a szovjet

kormány határozata következtében Oroszország megszakítja Magyarországgal a diplomáciai kapcsolatot. Szovjetország visszahívta budapesti követét és az orosz érdekek védelmét egy szomszéd államban működő szovjet követre bízta. Ennek ellenintézkedéseképpen a magyar kormány is visszahívta moszkvai követét.

Harcias beszédet tartott az Egyesült Államok elnöke. Az Északamerikai Egyesült Államok köztársasági elnöke, Roosevelt, az Egyesült Államok hadügyi bizottságában harcias beszédet tartott. Megállapítható, hogy a beszéd éle a Berlin—Róma tengely ellen irányult, amit legjobban Rooseveltnek az a mondása erősít meg, hogy háboru esetén az Északamerikai Egyesült Államok határai a Rajnánál vannak. Roosevelt beszéde az egész világon nagy feltűnést keltett és ezért a beszédet és az ezzel kapcsolatos eseményeket lapunk más helyén részletesen ismertetjük.

Mi ujság a spanyol fronton? Franco tábornok seregei egymásután szállják meg Észak-Katalonia városait és községeit. A köztársasági csapatok egy-egy helyen még ellenállást kísérelnek meg, azonban sikertelenül. A vereséget szenvedett köztársasági csapatok a francia határ felé menekülnek. Barcelónai jelentés szerint a köztársasági csapatok százezer embert veszítettek. Miután Barcelona a köztársaságiak volt fővárosa Franco kezei közé került, érdekes adatok derültek ki a spanyol köztársasági kormány vérengzéseiről. A spanyol köztársasági kormány orosz mintára, válogatott kinezások között hatvanezer embert végeztetett ki.

Fontos iratokat loptak el az angol légügyi hivatalból. Az angol légügyi hivatal irodájából fontos titkos iratok tűntek el. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

Önkormányzatot követelnek a morvák. Beran, csehszlovák miniszterelnök brünni beszédében kijelentette, hogy a morva nép vezetőivel tárgyalásokat folytatott, hogy a morváknak a szlovákokéhoz hasonló önkormányzatot adjanak.

Megint előtérbe került a lengyel-magyar közös határ kérdése. A külföldi újságok megint élénken foglalkoznak a kárpátjai kérdéssel. Minden jel arra mutat, hogy a legutóbb folytatott diplomáciai tárgyalások során ez a kérdés is megvitatásra került. Részletesen foglalkozik a kérdéssel a Moment című bukaresti újság. A Moment cikkének megállapítása szerint most már Berlinben is szükségesnek látják Kárpátjainak Magyarországhoz való csatolását. A bukaresti újság kifejti, hogy a jelenleg uralkodó állapotokat Kárpátjain nem lehet tovább fenntartani. Mivel Lengyelország és Olaszország is támogatja Magyarország igényeit, a kérdés megoldása nagyban hozzájárulna a középeurópai helyzet megszilárdulásához. A lengyel újságok, amelyek általában felszínen tartották eddig is a kérdést, most nagy erélyességgel követelik ismét a lengyel-magyar közös határ megteremtését.

Békülékeny hangok Franciaországban. Bonnet francia külügyminiszter egy politikai beszédében megértő hangon nyilatkozott Olaszországról. A nyilatkozatból arra következtetnek, hogy Franciaország békülni akar Olaszországgal.

Pénzügyi botrány buktatta meg a török miniszterelnököt. Dzselsal Bajar török miniszterelnök lemondott. A miniszterelnök lemondása két nagy pénzügyi botrányal áll kapcsolatban.

Szlovák-német társaság alakult. Pozsonyban Tuka szlovák népvizelemnöke alatt szlovák-német társaság alakult. Tuka az alakuló gyűlésen nagy beszédet mondott, méltatta a szlovák-német barátság jelentőségét. A gyűlésről táviratot küldöttek Hitler kancellárnak, amiért müncheni beszédében kiemelte a szlovákokat az ismeretlenség homályából.

Horthy kormányzó táviratilag üdvözölte Franco tábornokot. Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, Barcelona elfoglalása alkalmából Franco tábornoknak üdvözlő táviratot küldött. Franco tábornok meleghangú táviratban köszönte meg az üdvözlést.

Összeesküvés a sziámi gyermek- király ellen. Sziám kiskoru uralkodója ellen összeesküvést szöttek. Az összeesküvést elfogták s közülök kettőt agyonlőttek.

Katonai szövetségre lépnek a kommunista-ellenes egyezményhez csatlakozott államok. A Berlin—Róma—Tokió között létrejött kommunistaellenes egyezmény katonai szövetséggé való átalakításának kérdésével már foglalkoztunk. Hir szerint a kérdés nagyon időszerűvé vált és rövidesen megindulnak a tárgyalások az említett nagyhatalmak között, hogy a kommunista ellenes egyezményt katonai szövetséggé építsék ki. Mint ismeretes, a kommunistaellenes egyezményhez többek között Magyarország is bejelentette csatlakozását.

Közvetlen tárgyalások Japán és Anglia között. Az angol-japán ellentétek megvizsgálására rövidesen angol államférfiak utaznak Japánba.

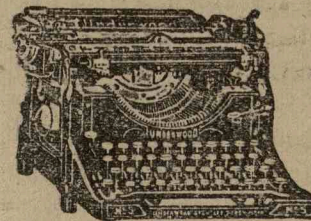
Magyar követséget állítottak fel Egyiptomban. A magyar kormány Kairóban követséget állított fel. A követséget gróf Semsey Andor követségi tanácsos vezeti.

Lemondott a jugoszláv kormány. Jugoszláviában kormányválság van. Stojadinovics miniszterelnök kormányának tagjai között ugyanis a horvát-kérdésből kifolyólag nézeteltérés támadt és több miniszter kivált a kormányból. Stojadinovics miniszterelnök erre Pál kormányzóhercegnek átnyújtotta lemondását. A kormányzóherceg a lemondást elfogadta és az új kormány megalakulására vonatkozó intézkedéseket megtette.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona

írógépek

gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

„RAPID“

ÍRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33.

Hírek

Átalakult a kormány. A kormány átszervezésére vonatkozó tárgyalások alapján II. Károly király Öfelsége a kormányt átalakította. Az új miniszterek Öfelsége előtt letették az esküt. Az új kormányból Cancicov pénzügy, Ciuperca tábornok hadügy, Ionescu Sisesti földművelésügy és Colan püspök, kultuszminiszterek kiváltak. Calinescu belügyminiszter helyettes miniszterelnök lett és ideiglenesen ő látja el a nemzetvédelmi miniszter teendőit is. A kormány átszervezésével egyidejűleg Öfelsége új alminisztereket is nevezett ki. A tartományi helytartók személyében is változás történt. A Szamos tartomány helytartója Tataru Coriolan kolozsvári egyetemi tanár lett. A Maros tartomány helytartójának személyében nem történt változás. Továbbra is Pap Danila tábornok tölti be ezt a méltóságot.

Nagy érdeklődés kísérte Gafencu jugoszláviai útját. Gafencu, Románia külügyminiszterének jugoszláviai látogatásának eredményei elé az európai közvélemény feltűnő érdeklődéssel tekintett. Különösen jugoszláv és magyar politikai körökben mutatkozott feltűnő érdeklődés Gafencu útjának célja iránt. Gafencu útjának eredményét abban lehet összefoglalni, hogy Románia és Jugoszlávia régi barátsága és szövetsége még szorosabbá vált.

Beteg a miniszterelnök. Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök enyhe lefolyású hülésben megbetegedett. Betegsége miatt a miniszterelnök nem tart kihallgatásokat.

A székely közbirtokosságok küldöttségileg járultak a helytartóság elé. Az Udvarhely és Csik megyei közbirtokosságok az egyre fokozódó nehézségek miatt küldöttséget küldtek a marosi királyi helytartósághoz. A küldöttség panasziratot adott át. A királyi helytartóságon megígérték, hogy a panaszokat orvosolni fogják.

Náthálázjárvány lépett fel. Románia több vidékén náthálázjárvány lépett fel. Az orvosi megállapítások szerint a náthálázjárvány enyhe lefolyású és a betegség nem jár veszedelmes következményekkel.

Magyarországon is bevezetik a jobbáhajtási rendszert. Európában Magyarországon kívül csak néhány államban hajtának a közlekedési járművek az úttest baloldalán. Ennek következtében Magyarországon nagyon gyakran keletkeznek közlekedési balesetek, mert a külföldieknek szokatlan a Magyarországon érvényben levő hajtási rend. Magyarországon most vizsgálat tárgyává tették a kérdést és minden valószínűség szerint rövid idő alatt Magyarországon is bevezetik a rendszert, ami a világ legtöbb államában érvényben van, és a járművek az úttest jobb oldalán fognak haladni. Nálunk Romániában a jobb oldalon való hajtás rendszere van érvényben.

A felekezeti iskolák növénydélkei köszönhetnek magyarul. Bodor Sándor, a biharmegyei Micske község református elemi iskolai tanítója a hadbírószág elé került azzal vádolva, hogy nem teljesítette a község esendő-örmmesterének rendelkezését, amely szerint az örmester elrendelte, hogy a gyermekek „Sánótate” szóval köszönjenek az utcán. A hadbírószág hosszas

tárgyalás után felmentette a vádlottat a vád alól. Az ítélet ilyenformán határozottan eldöntötte, hogy a felekezeti iskolák tanulói magyarul köszönhetnek.

Családi örömeik előtt áll az albán királyné. Az albán parlament rendkívüli ülésén az albán miniszterelnök bejelentette, hogy a királyi családban március hónapra családi öröm bekövetkezését várják. Az örvendetes hír bejelentése nagy örömet váltott ki a parlament tagjainak és az ország népének körében. Egész Albániában lelkes tüntetéseket rendeztek Geraldine királyné mellett. Albánia ifjú királynőjét egyébként az albán nép nagyon szereti. Népszerűségét nagy mértékben növeli, hogy mindenféle jótékony mozgalomnak az élére áll. Közelebbről Geraldine királyné 200 szegény gyermeket vendégelt meg a királyi palotában. A vendégség előtt a szűkölködő gyermekeket cipővel és ruházattal látta el. A hirdások szerint az albán gyermekek kitűnően érezték magukat a már legendás hírűvé vált királyné lakomáján és hihetetlen mennyiségű ételt fogyasztottak el.

Sulyos autóbaleset történt Máramarossziget mellett. Kárpátalja propaganda főnöke Máramarosszigeten feleségével együtt mulatságon vett részt. Mikor a mulatságról hazafelé haladtak, Szaplonca közelében egy hid leszakadt és a kocsit a szakadékba zuhant. Az autó utasai sulyosan megsérültek.

Az udvarias Amerika. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Orvosolják a mezőgazdaság sérelmeit!

Közöltük lapunkban, hogy a kormány tervbe vette a földműves lakosság megsegítését. A régi politikai rendszer mellett, a pártkormányok ezen a téren nem tudtak átfogó munkát végezni.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának legfőbb tanácsát megalakító gyűlés, amely — mint beszámoltunk róla, — a fényes külsőségek között zajlott le, nemcsak az országépítő elemeinek a trón iránti nagy hűségmegnyilatkozása volt, hanem alkalmat szolgáltatott ennek a minden munkaterületet felölelő szervezetnek a részletes munkaterv-kifejtésére is. Miután a pártárka-miniszterelnök beszédében üdvözölte a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megválasztott direktóriumát és legfőbb tanácsát, a román munka három alkotmányos rétegének: a mezőgazdaságnak, a kereskedelemnek és a szellemi foglalkozásoknak képviselői szólaltak fel, ismertetve munkaterveiket.

A mezőgazdaság érdekében a Front vezetősége részletes gyakorlati tervet dolgozott ki, amely orvosolni igyekszik a földműves réteg panaszait, azokat a panaszokat, amelyeket mindezideig nem lehetett megszüntetni, mert ez ellenkezett

volna a multbeli pártrendszerek érdekeivel. A Nemzeti Ujjászületés Frontjának vezetőségét munkatervük felépítésénél nem vezeti más cél, mint az ország lakosságának érdeke, életszínvonalának emelése. A vezetőség tisztában van azzal, hogy az ország lakosságából tizenötmillió földműves és elsősorban ezeknek a szükségleteire, kívánságaira kell tekintettel lenni. A mezőgazdasági termelést elősegítő hitel megteremtése mellett utépités, a falvak egészségügyének megszervezése szerepel még a munkatervben.

Igyekszik a Nemzeti Ujjászületés Frontjának vezetősége és a kormány megoldani a mezőgazdasági munkabérek kérdését is, hogy a földnélküli mezőgazdasági munkás életszínvonalát is emelhesse és állami intézkedésekkel hozzák összhangba a mezőgazdasági termékek árát, a mezőgazdasági termelőréteg által szükségelt ipari cikkek árával.

Ilyen módon akarja elérni Ófelsége kormánya, hogy a falusi népnek mindazok a panaszai megszűnjenek, amelyeket eddig más kormányok nem tudtak megszüntetni.

Ki tud fölvilágosítást adni?
Nagyenyeden 1798-ban subscribált és 1800-as évek körül végzett Borsos Sámuel 1800—1815 között egyik erdélyi vagy alföldi református paróchián lelkészkedett. Ott született 1800—1815 között, András nevű fia, kinek keresztleveléért, és atyja felmenőinek személyi adataiért 40 pengőt a szerkesztőség utján szívesen fizetek. Borsos Andor főszolgabíró.

A rádiógölem bemutatkozik. Rendkívül érdekes, illusztrált cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma August Huber svájci rádiómérnök rövidhullámokkal irányított éneklő, beszélő, dolgozó, kétméter magas rádiógöleméről.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés bélrengés, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszer-tárban és drogériában kapható.

A Csile-i földrengés borzalmi. A Csile-i földrengés pusztításairól érkezett legutóbbi jelentések szerint a természeti csapás méretei óriásiak voltak. A földrengés összes áldozatainak számát 50 ezerre becsülik. Több nagy város és nagyon sok község teljesen elpusztult. Csile lakosságát néhány nappal a

földrengés után újabb természeti jelenség rémitette meg. Kitért egy tűzhányóhegy és az izzó lávafolyam sok községet pusztított el. A működő tűzhányó vidékén nagy felhőszakadás volt. Ez is nagy károkat okozott.

Halálos bányalégrobbanás történt a Zsil-völgyében. A Zsil-völgyében levő zsieci bányában bányalégrobbanás történt. A robbanás következtében Dužec Joan, Thaler Samuila és Holz Ádám bányászok meghaltak. A szerencsétlenül járt bányászok családok emberek voltak és sok árva maradt utánuk. A szerencsétlenségnek sebesült áldozatai is vannak.

Nagy fénnel ünnepelték meg a volt német császár születésnapját. Vilmos, volt német császár születése napját a hollandiai Doornban fényes ünnepség keretében ülték meg. A születésnap ünnepségen 192 herceg és hercegnő vett részt. A régi német hadsereg nevében a 89 éves Mackensen tábornagy üdvözölte Vilmos császárt. Általános feltűnést keltett, hogy az ünnepségen résztvett Julianna holland trónörökös, férjével, Bernhard herceggel együtt.

Gázárcot kell, hogy beszeressenek az állami tisztviselők. Közlebről rendelet jelent meg, amely előírja, hogy az állami intézetek alkalmazottai hat hónapon belül gázárcokat kell, hogy beszeressenek. A rendelet hasonló kötelezettséget fog előírni az ipari és kereskedelmi társaságok alkalmazottaira nézve is.

Rövid hírek

Ismét megkezdődik az egészségügyi hadjárat. Április 1-től július 1-ig a hatóságok ismét egészségügyi hadjáratot rendeznek. A mozgalom a falvak egészségügyi színvonalának emelését akarja előmozdítani.

A Magyarház megnyitását kéri a bánáti magyarok. A bánáti magyarság küldöttségileg járult a megyefőnök elé és kérte, hogy engedélyezze a temesvári Magyar Ház megnyitását.

Vasuti szerencsétlenség történt Ploestiben. A ploesti pályaudvaron egy tehervonat beleszaladt egy tolató vonatba. Sok petróleumot szállító vagon felborult, az olaj kiömlött és meggyült. A szerencsétlenségnek két halottja és több súlyos sebesültje van.

Kisiklott az aninai vonat. Az Anina és Oravica között közlekedő vonat Majdán állomás közelében kisiklott. A vonat kisiklást sintörés okozta. Haláleset nem történt.

Az Uj Cimora kiadóhivatala felvesz helyi és főleg vidéki szerkesztésre megbízható egyéneket. Jelentkezők forduljanak a Minerva Irodalmi és nyomdai műintézet igazgatóságához, Cluj-Kolozsvár. Str. Baron L. Pop 5.

Árvizet okozott Buzău megyében a földcsuszamlás. Közöltük lapunkban, hogy a Buzăumegyei Nehoies község határában egy hegy csuszásnak indult. A hegycsuszamlás az utóbbi napok eszései következtében tovább folytatódott és elzárta egy folyó medrét, amely óriási területet öntött el.

Segélyt utáltak ki az inséget vidékeknek. A kormány a buzău hiányban szenvedő megyék részére segélyképpen 10 millió lej utalt ki.

Nyelvvizsgára állítják a máramarosszigeti bérkoesisokat. A máramarosszigeti bérkoesisokat nyelvvizsgára állítják, hogy a román nyelvben való tudásukat ellenőrizzék.

Tudják-e hogy?

1939 Február 15-én,

LOTERIA DE STAT

egyetlen nap alatt majdnem

300 millió Lei

osztanak ki a játékosok között

4 nyeremény à 6,000.000.— Lei

38 nyeremény à 1,000.000.— Lei

valamint számtalan 200.000.—, 100.000.— Lejes stb. nyereményeket.

Részvehetnek ezen a húzáson, ha vásárolnak

egy 250.— Lejes

részsorsjegyet. - Ne felejtsek megújítani sorsjegyeiket.

GAZDASÁGTUDOMÁNY

Lóval vagy marhával gazdálkodjék az erdélyi kisgazda?

Hányszor teszi fel ezt a kérdést az élet kényszerítő hatása alatt az ember? Jól tudja ezt a „Magyar Nép“ is, mely éberén figyeli népünk minden lépését és kívánságát. Felkért tehát, hogy feleljek meg a fenti kérdésre. Lehet, nem tudta, hogy néha még saját magamnak is csak nehezen tudtam válaszolni, mert éveken át hiába tudtam, hogy mi kellene gazdálkodásom javításához, nem volt módom hozzá. Igaz, hogy a tanácsadók is többnyire csak idegeneknek tudnak jószólni és saját kérdéseikben másokra szorulnak. Így voltam én is hosszasan és az a másik, aki tanácsait mindig rámkényszerítette, az uralkodók leghatalmasabbika: a muszáj volt.

Ha jól körülnézünk, észrevehetjük, hogy vidékek szerint, lóval, piros vagy fehér ökörrel, tehenel vagy bivallyal gazdálkodnak. Bátran megállapíthatjuk, hogy általában minden vidék elég jól ki tudja választani a neki legjobban megfelelő igásállatot. Tudják az érdekeltek, hogy miért használnak marháik mellett lovat a székelyek és miért tartanak bivallyokat Kalotaszeg vidékén. Azt is tudják, hogy melyik állatnak mi az előnye és mi a hátránya. Sajnos, gyakori eset, hogy nem az ész, hanem a kedvtelés is beleszól ezekbe a számításokba és olyankor nincsen az a hatalom, amely lebeszélhetné az illetőt terveiről.

Néhány évvel ezelőtt Bajorországban végzett adatgyűjtések alapján a nyilvánosságra került, hogy legjobban el voltak adósodva a lovas, kevésbé az ökrös és még kevésbé a tehenes gazdák. Valószínű, hogy ennek egyik oka az is lehetett, hogy a szegényebb, azaz tehenes gazdák jobban bírták a gazdasági válságot, mint a

nagyobbak, akik fizetett alkalmazottakkal dolgoztak és ezért nem tudták igényeiket annyira összehozni. De kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy az azonos birtoknagysággal rendelkező kisgazdák közül is azok boldogultak jobban, akik tehenel gazdálkodtak.

Természetes is, ha meggondoljuk, hogy a kisgazda kevés földjéből elsősorban saját táplálékát meg az egyéb szükségleteinek fedezésére szükséges pénzt akarja kihozni. Mentől szegényebb, aránylag is annál kevesebb földet tud takarmány termelésre fordítani. Takarmányának nagy része tehát elsősorban eladás szempontjából nehezen értékesíthető hulladékokból, úgy mint: szalma, törek, polyva, kóré, répafej, apró krumpli s hasonlókából áll, kiegészítve többnyire kevés szénával és községi legelővel. Ezekkel a takarmányokkal szemben pedig mik a követelmények? Iga, trágya, tej, borju, melyek közül legfeljebb a borju maradhat el szükségből, vagy egészen fiatalon eladható magas tejárak esetén. Ezeknek a követelményeknek együttesen csak tehenel felel meg és ha már egy tehenet kell tartani a tej miatt is, kézenfekvő, hogy a legcélszerűbb még egy tehenel beszerzésével igás fogatra szert tenni, annál is inkább, mivel a fent említett hulladék takarmányok marhával értékesíthetők legjobban. Egyesek azzal indokolják az egy tehenel melletti ló vagy ökör tartást, hogy a tehenet az igázás alól mentesíteni kell a tejelés érdekében. A tapasztalat ezzel szemben azt mutatja, hogy a tehenel nem annyira az igázás, mint inkább a gyenge koszt miatt ad kevés tejet. Tudjuk, hogy a dolgozó lóval vagy ökörrel etetik meg a széna javát a tehenel róvására, mely

ilyenkor még rosszabbul tejel, mint jól takarmányozva, mérsékelt igázás mellett. De ha egy tehen a gazdaság hulladékai-ból az igázás mellett még ki tud termelni évi 1600—2000 liter tejet, még mindig jobban jár vele gazdája, mintha kétszer annyit is adna istállón tartva drága abrakokon, többnyire olesó tejárak mellett *Utóvégre is állatértékét annak az összteljesítménye adja meg,* amely nemcsak tejelékenységből és hizékonyságból áll. A szegény kisgazda szerzetén kívül csak keveset tud nyújtani teheneinek, de a kényszer hatása alatt annál többet követel. *Mind ezeknek pedig csak akkor tud megfelelni az állat, ha sokoldalúsága mellett végtelenül szívós,* mint pl. a fehér marha. Ha nem túl nagy a hajtás, de vízszint van bőven takarmány, érdekesebb az egy piros tehen mellé nem két lovat, vagy ökröt, hanem három tehenet venni. Bátran leszögezhetjük, hogy a 12—16 holdon aluli kisgazda csak tehenel gazdálkodik és a gazdagabbak is a harmadik fogat beállítása előtt ne is gondoljanak másra, mert a kizárólag igázásra használható állatok tartásának csak ott van igazán értelme, ahol azokat állandó hajtás mellett teljesen ki is tudják használni.

Kivételek persze, ezerszámra akadnak, de nem sorolható közéjük az az eset, amikor a kisgazda minden számítás nélkül ökröt tart munka, hizlalás céljából és lovat fuvarozásra. Legtöbbször nem számítják ki, hogy mibe áll nekik a keveset dolgozó ökör munkája és a hizlalás, meg azt, hogy mit veszítenek a fuvarozáson, amely ugyan azonnali pénzt jelent, de gyakran a földművelés elhanyagolását vonja maga után.

Ezek az állapotok ma még csak népünk tudásának az emelése révén és a jó példa által tudunk segíteni. Minden alkalmat meg kell ragadnunk és ha látni fogják a kisgazdák, hogy vezetőik útmutatása alapos tudáson épül fel, örömmel fogják követni őket. Idővel mind többen és többen fognak megtanulni hidegen számítani és józanul dönteni afelől, hogy körülményeik között melyik a legjobb

igás állat. Eldönthetik: nem volna-e jobb tehene helyett ökröket tartani, mert ezek jobban bírják a nehéz munkát? Vagy sik, könnyen művelhető talajon, távol szerte-szórt birtokon lovat szerezni, mely itten kifejtheti teljes gyorsaságát. Nem lehetne-e jobb művelés révén fehér, borzderes, vagy piros tehenet tartani azon a földön, ahol eddig csak bivaly élt meg? Vagy hiábavaló a piros marha erőltetése és nem volna-e jobb helyette fehér vagy bivalytehenet tartani? Nem volna-e érdemes marha helyett a körülményeknek megfelelő lovat venni, mert a fa, vetemény vagy bérfuvarozás jobban fizet, mint a kizárólagos földművelés. Ezer meg ezer kérdés vár feleletet, millió ember agyában és mindegyikre jól-rosszul meg is felelnek, mert valahogy úgy van, ahogy muszáj.

Ezekkel a kérdésekkel már régóta tudományosan is foglalkozik a külföld és nem lesz érdektelen közölni megállapításait, melyek abban végződnek, hogy ahol fuvarozás vagy más nyomós ok nem szól ellene, *a szegényebb kisgazda tehenel gazdálkodik.*

Azokon a vidékeken, ahol a kicsi birtokok miatt majdnem csak tehenel gazdálkodnak, átlag százharminc napot dolgozva évente, meglepően jó, egészséges és edzett a marhaállomány, mert az erős igázás révén hamar napvilágra kerül, az istállózott teheneknél és utódjaiknál sokszor hosszasan lappangó tuberkulózis, gyenge tüdő, szív és láb, meg egyéb hibák ütköznek ki. Az ilyen tehenen gyorsan tul kell hogy adjon gazdája. A bikát is különös gonddal válassza ki abból a szempontból, hogy utódai jó igások és sokoldalúak legyenek. Ezzel szemben gyakran láthatjuk, hogy községeink csak azért vásárolnak meg egy bikát, mert 500 vagy 1000 leiel olesóbb, mint a másik, nem gondolva arra, hogy ennek borjai felnőtt korban is 500—1000 leiel lesznek értékelenebbek és ezáltal évi 50 borjut számítva 25—50 ezer leit vagy még több kárt okoznak évente.

Tehen-versenyeken, minden megerőltetés nélkül vontattak 1750 kg. összsúlyt

jó országuton, kisebb emelkedésen át 8500 méterre 1 óra 30 perc alatt. Már nyolc hónap óta venhes tehének is nyertek díjat ilyen versenyeken, melyek állatorvosok jelenlétében folytak le, akik a szív meg tüdőműködést és hőmérsékletet ellenőrizve megakadályozták az állatok tulhajtását. Ilyen versenyek a gazdák ügyekezeten és önérzetén át az állatok minőségét nagyon javítják s azért érdemes volna mind a három szempontra gondolva nálunk is megrendezni azokat.

Sok mindent lehetne erről a kérdésről még írni, anélkül, hogy a lényeg változna. Fenti soraimban azért foglalkoztam főként szegényebb kisgazdáink kérdéseivel, mert amíg a módosabbnál egy kérdés jobb vagy rosszabb megoldása sokszor csak azon múlik, hogy az egér egy vagy kétezer lejjel többet vagy kevesebbet rág meg a szalmazsákban, addig ez a különbség a vagyontalanoknál már létkérdést jelenthet. Mert ha a föld bármilyen okból kifolyólag nem tudja eltartani

lakóit és azoknak egyre szaporodó utódait, el kell vándorolniok, nagy veszteségeket szenvedve messzi idegenbe. Ilyen körülmények között a föld feladata is megváltozott, mert amíg régebben csak nagy jövedelmet kértek tőle a tulajdonos részére, ma megköveteljük tőle, hogy minél többünknek nyújtson biztos, emberi megélhetést. Eszünkbe jut gyermekkorunk egy meséje, melyben a föld fia legyőzhetetlen óriás volt, amíg a földön állva anyjával érintkezett, örök erőt merítve belőle. Legyőzni csak úgy tudták, hogy az erőforrástól elszakítva, a levegőbe emelték, ahol az erő utánpótlás hiányában elvesztette életerejét.

Népiünknek sorsát példázza ez az ősi monda és ezért tiz körmünkkel kell belekapaszkodnunk az ősi rögbe, hogy ki ne csusszék alólunk. Nagy feladat elé állít minket a föld, de kellő hit, tudás és szeretet révén ő maga fogja megoldani a feladatot.

Báró Atzél Ede.

Hogyan készítsük a melegágyat?

Korai zöldségajtatásra és palánta nevelésre a melegágy nélkülözhetetlen. A melegágy meleget fejlesztő anyagból készül. Melegágy készítésére a friss, szalmás istállótrágya a legalkalmasabb, mert bomlása folytán ez fejleszt legnagyobb meleget. Olykor, kivált a zabbal takarmányozott lovak trágyája, igen heves. Emiatt palántanevelésre nem is alkalmas. Az ilyen heves trágyát, amikor a melegágyat palántanevelésre használjuk, egyharmadrésznyi falommal vagy félérett lótrágyával kell a berakás előtt összekeverni. De a falomb minden esetben alkalmas keverésre, mert mint lassan korhadó anyag, a lótrágya hevességét csökkenti, másrészt a hőmérsékletet tartósabbá teszi. A falomb egymagában is alkalmas langyos ágy készítésé-

sére. Hajtató ágynak a lótrágyát 60—70 centiméter, a tél végén 40—50 centiméter magas rétegbe rakjuk. Palántanevelésre 30—35 centiméter magas trágyaágy is elég. Berakás előtt a lótrágyát halomba rakjuk és csak akkor használjuk melegágykészítésre, amikor már átmelegedett. Ha száraz, melegvizzel kell megöntözni. Azután szétrázogatva, 30—35 centiméter magas rétegben lerakjuk s jól letapossuk. Majd újból egy réteget rakunk reá, hogy a kívánt magasságot elérje. A trágya 80—100 centiméterrel hosszabb és szélesebb legyen a deszkakeretnél. A deszkakeretet azután a trágyaágyra helyezzük és azt is körülrakjuk a deszka magasságáig trágyával s letapossuk. Végül felrakjuk az ablakokat s deszka- vagy szalmatakarót helyezünk föléjük. Ha azután a melegágy teljesen átmeleg-

szik, 1—2 napon át kiszellőztetjük, majd pedig laza, tápdus földet hordunk a kertbe. Hajtatásra 25 centiméter, palántanevelésre 15 centiméter földréteg kell.

Csak saját körzetükben végezhetnek vámörleszt a gazdák!

A pénzügyminiszter szigorú körrendeletet adott ki, a gazdák vámörlesztével kapcsolatban. Eszerint a vámörleszt minden gazda személyes jelenlétében kell végezni. Tehát minden gazda maga köteles megjelenni a malomban a gabona megörlesztése céljából. A vámmalmok nem foglalkozhatnak a gazdák gabonájának tengeren való szállításával, tehát nem szabad, hogy messzi vidékekről összeszedjék örlésre a gabonát. Sőt a rendelet a gazdáknak is megtiltja, hogy körzetüktől távolfekvő malomban öröljenek. Minden gazda

tehát abban a malomban kell, hogy öröljön, amelynek körzetéhez tartozik.

Birságolás tiltott szőlőfajok ültetéséért.

A földmivlésügyi miniszter elrendelte, hogy mindazokat a gazdákat, akik 1936 után tiltott szőlőfajokat ültettek, állítsák bíróság elé. Az ilyen gazdákat megbirságotják és arra kötelzik, hogy a szőlőket irtassák ki. Minden egyes szőlőtőkéért 25 lej birságot kell fizetni. Az olyan területekre, ahol a szőlőtőkéket teljesen ki kell irtani, a földmivlésügyi miniszter ingyen lucernamagot ad, hogy a gazdák lucernásokat létesítsenek.

Folyik Magyarország

községeinek villamosítása.

Magyarországon nagyarányú mozgalom indult meg, hogy a falvakat villamos árammal lássák el. Terv szerint néhány év alatt Magyarország összes községei abban a helyzetben lesznek, hogy magukat villamos árammal láthatják el. A vidéki villamos központok építése már régen megkezdődött és egy-két év alatt csaknem minden vidék megfelelő erejű villamos központhoz jut. Magyarország mezőgazdaságilag fontos vidékeinek a villamosítása egészen új lehetőségeket nyit meg a gazdálkodás előtt is.

Kisebb falusi vámmalmok nem kell, hogy üzleti könyveket vezessenek!

Rendkívül érdekes perben hozott elvi jelentőségű döntést a bukaresti ítélőtábla. Egy

ókirályságbeli, kis vámmalmot 44 ezer lej birsággal sujtottak, mert nem vezettek a malomban üzleti könyveket. A malom tulajdonosa a birságolás ellen felelőzést jelentett be. *Indokolásában előadta, hogy a malom nem dolgozik állandóan és kizárólag vámörléssel foglalkozik. Tevékenysége így a kisipar köré nem haladja meg és ezért nem kötelezhető üzleti könyvek vezetésére. Az érdekes perben mind a bukaresti törvényszék, mind a bukaresti Tábla a malomtulajdonos javára döntött és az állam keresetét elutasította.*

Fel kell emelni a szójabab árát!

A szója részvénytársaság számára Erdélyben, főképpen pedig a Regátban és a Bánátban sok gazda termelt szójababot. Megállapítható, hogy a jelenlegi árak mellett a szójabab termelése nem fizetődik ki, mert a gazdák alig kapják meg a termelési költségeket. A gazdák most javaslattal fordultak a kormányhoz, hogy hivatalosan állapítsa meg a szójabab árát olyan színvonalon, hogy a gazdák megtalálják számításaikat.

A Székelyföldön megakadt a tűzifa fuvarozása.

Az enyhére fordult időjárás következtében a hó a esiki havasokban elolvadt. Ennek következtében a levágott fa elszállítása megakadt. Ha az időjárás rövidesen nem fordul

téliessre és nem lesz megint jó szánut, a fűrészgyárak munkája megáll, mert nincsenek fával ellátva.

Terményárak Szamosujváron.

Buza 440—450, rozs 430, árpa 390, zab 370, kukorica 330—350, krumpli 290—300 lej mázsánként.

Réti széna 130, lucernaszéna 130, lóhereszéna 135 lej mázsánként.

Allatárak Szamosujváron.

Növendékmарha 1—3 éves, 3 ezer, fejőstehén borjuval 6—7 ezer lej darabonként. Igásökör 13, hizott ökör 15 lej élősulyban kilónként. Hizott sertés 23, sovány sertés 21 lej élősulyban kilónként.

Terményárak Kézdivásárhelyen.

Buza 420, rozs 330, árpa 400, kukorica 410, zab 400, lenese 700, krumpli 160 lej mázsánként.

Élelmiszer-árak Kézdivásárhelyen.

Tojás páronként 5 lej, csirke páronként 60 lej, liba 110, tyúk 50, pulyka 160, ruca 50 lej darabonként.

Tej 4 lej literenként, vaj 90, túró 70 lej kilónként.

Terményárak Temesváron.

Buza 390—410, kukorica 335, zab 450, takarmányárpa 330, sörárpa 380, muharma 310, napraforgómag 390, kukorica 680 lej mázsánként.

Terményárak Aradon.

Buza 400—410, árpa 340, kukorica 300—320 lej mázsánként.

ȘTEFAN PETRU

MAGKERESKEDÉSE

Cluj-Kolozsvár, P. M. Viteazul 26.

Megérkeztek a friss kerít és gazdasági magvak

Arjegyzéket bérmentve küldünk!

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.

Mulafestő

FEBRUÁR.

Fehér, fehér, hófehér
Még a mező, folyam, ér.
Még a bunda egyre divat,
De koldusnak bundát látsz.

Hóval teli még a fa,
Haj, nem így állt valaha?
Rajt' a gyümölcs illatozott,
Darázs úrfi lakmározott.

Mackó úr, a nyár fia,
Ugy élt itt, mint lakziba'.
Málnabokor hívogatta —
S most ott szundít a barlangba'.

Mondd üvöltő Szélapó,
Holt mezőkön nyargaló
S folyómedrek jégmadara,
Nem mennétek északabbra?

Hóember, te csupa-gőg,
Érzed-e az új időt?
S te drágító szenesember,
Ne fukarkodj a szeneddel!

Bár a Nap még messze jár.
Sejt valamit február:
Lehullnak jégbőlincsei,
Jön március, összetöri.

Havas István.

A farkas kölyök.

Szolgálatom teljesítése közben találtam odújára. Nem tudom hányan lakták az odut, mert én csak egyet láttam és azt meg is fogtam. Abban sem vagyok bizonyos, hogy ugyanazt fogtam-e meg, amelyet láttam először, mert tudniillik kétszer láttam. Először, mikor odújára akadtam, másodszor pedig, mikor meg is fogtam.

Egy meredek oldalon másztam fölfele, csurgott rólam a verejték a júniusi nap melegétől. Sűrű bokrok közé értem, melyeket fuszó iszalag hajlékony indája szőtt eggyé. Kéz- és lábballal törtetem előre a vad sűrűségben, néhol mellemet nekifeszítve szakítottam

el az utamat elzáró indákat. Ahogy kinlódtam törtetek előre, azon gondolkozva, hogy mi tudnék csinálni, ha valamilyen vad meg támadna, (ami mesébe illő, mert mi nálunk nincs olyan ragadozó, amely megtámadná az embert, csak ha előzőleg sebzést kapott, de még ilyen esetben is menekül, csak akkor támad, ha nem lát menekülési lehetőségét vagy ha nagyon erős a sebe), alig pár lépésre olyan hörgő-morgó hangot hallok. Bár tudom, hogy veszély nem fenyegethet, a hideg mégis végigszalad hátamon. Megállok, hallgatózom a morgás távolodik, majd végképen elhal.

Nem mozdulok helyemről, kíváncsian kutatok tekintetemmel, amennyire a bokrok engednek. Egy lépésre előttem egy jubgerine, a hus lerágva róla, körülötte gyapju-tincsek, arrább egy lóláb, patáján még rajta a patkó. Tudom már hol vagyok, itt farkas családnak kell lenni.

Az előbbi morgó hangot a farkas szuka hallatta dühében, hogy lakása közelébe merészkedtem, de azért jónak látta elillani. Tovább is mozdulatlanul állok, az idő dél felé jár, ilyenkor a kölykök ki szoktak jönni az odu elé sütkérezni, meg játszani és így talán könnyebb lesz felfedezni a barlangot. Bár az anyafarkas morgása, mely a haragját jelezte, figyelmeztetés is volt kölykeinek, hogy vigyázzanak, mert veszély közeleg, a kölykök ezt hamar elfelejtik és kibujnak barlangjukból a csalogató napfényre. Ugy történt, ahogy elgondoltam. Egy jó félóraig álltam figyelve mozdulatlanul, tőlem félbalra előre megmozdul egy iszalag és közülem kibúvik egy kisebb fajta foxi kutya nagyságu farkaskölyök. Négy lépésre lehet tőlem, áll, hallgatózik, minden kis neszre összerezzen, most reám veti sárgás szürke szemét, melyekből kisugárzik félnék vadsága. Bár biztos vagyok benne, hogy nem ismert fel, de ösztöne figyelmezteti, lassan lépked hátrafele, nem véve le tekintetét rólam, mig teljesen eltűnik a bokor sötétjében. Tehát a bokor megett kell lenni a kotorék vagy barlangnak. Megteszem azt a pár lépést a bokorig, megemelem az iszalag súlyától földre hajlott bokrot és most láthatóvá válik a barlang szája.

Egy sziklafal alsó részén van a barlang bejárata, a sziklafal 75—80 cm. magas, teteje mohával fedett. Amikor megláttam a farkas-

kölyköt, gondolatban már kerestem a lehetőséget a kölyök elfogására. Hamar kész is voltam a tervvel, de nem voltam rákészülve, hogy ha kell az egész napot a barlangnál töltsessem. A barlangra reá hajló ágakat levágtam, egy mogyorófa bokorból kivágtam egy villa alakú másfél méteres rudat, a barlang mellé tettem, hogy amikor kijövök elfogni a kölyköt, ne kelljen a barlang körül lármát csinálni. Besötétedett, mire haza értem. Három napig nem nyugtalanítottam a barlangkörnyékét. A negyedik napon, egy napi élelemmel a hátzásokban utra keltem a barlang felé.

A nap felbujt, sugaraival előntötte a havas éleket, mire célomhoz érkeztem. A lehető legnagyobb esendben közeledtem a barlanghoz, felléptem a tetejére, hasra feküdtem, a villát kezembe vettem és úgy helyeztem a barlang fölé, hogy, ha a farkaskölyök megjelenik, földhöz tudjam szorítani vele a nyakát. Jó másfél óráig feküdhettem a barlang tetején levő moha ágyon, de semmi mozgást nem fedeztem fel. Biztosan jövetelemtől észrevettek, vagy talán érzik jelenléteimet. Lehetetlen, hogy a kölyöknek jobb szaglása legyen, mint az öreg farkasnak. Az öreg farkasnak pedig — meggyőződtem — gyatra rossz szaglása van. Van egy másik valószínűbb eshetőség. Lehetséges, az anyafarkas elhordta biztosabb helyre kölykeit, tudva azt, hogy én megtaláltam tartózkodási helyét. Már azt hittem, eredménytelen lesz minden fáradozásom. Éppen le akartam szállni fekvő helyemről, amikor távolabbról zajt hallok. A zaj lassan közeledik, de sehogy sem tudtam felismerni, hogy mi okozza. Már alig 8—10 lépésre lehet, de a bokrok sűrűsége semmit sem engednek látni. Nem tudom mit tegyek, a barlang száját figyeljem-e, vagy a puskát vegyem kézbe. Nem változtatok helyzetemen, pedig most már tudom, hogy az anyafarkas jön táplálékot hozva fiainak, de hadd szaladjon, csak kölykét foghassam meg.

Négy-öt lépésre tőlem inogni kezd egy bokor lombja és hirtelen előtűnik egy farkas hátsó része félderékig. Pillanatok alatt a hátsó lábak előre feszülnek, a hosszú lompos farkok a földet éri és majdnem ülő helyzetből egy hatalmas rándítással láthatóvá teszi sáros felismerhetetlen prédáját is. Megfordul,

szügye sáros szájából féloldalt arasznyira kilóg kékes piros nyelve, melyről sáros szürkés nyál csepeg le. A fáradságtól egész testében remeg, gépezetszerűen lehel, darabonként lökve ki magából a párolgó levegőt. Reá pillant, meglepetésénél csak gyávasága nagyobb, nem tudja merre meneküljön, balra, majd jobbra fordul, míg végre egy nyiffanó hangot hallatva, hátrafele, öles ugrással eltűnik a bokrok között.

A barlang szájában meglátok egy kicsiny hosszukás fejet, (hogy mióta van kint, nem tudom, vajjon látta-e az előbbi jelene tet?) — pontosan a villa alatt. Remegve várom, hogy kijebb mozduljon. Eltelik vagy 10—15 másodperc, amíg az óhajtott mozdulatot megteszi. Gyors mozdulattal nyomom reá villámat. Fuldokló, hörgő hang jelzi sikeremet. Jobb kezemmel a villát tartva lelépek a barlang tetejéről, a kölyök négy lábát összekötöm és úgy helyezem a hátzásokba, hogy feje kint maradjon.

Mielőtt haza indulnék fegyvőmmel, megnézem, mit hozott az anyafarkas kölykeinek táplálékul. Nem csoda, hogy úgy elfáradt a vén ordas, egy fél szarvastehén, fej, nyak, elsőlábak és a bordák, itt-ott összemarcangolva. Ejha, még ilyesmi is kitélik tőled gyáva fajzat, csak próbálgatod, de arra úgy sem volna bátorságod, hogy reám támadj, ha orvul is.

A vén gyalázatos, amikor meglátott, nem tudta merre meneküljön és most kitűnik, hogy lesbe áll, morgása elárulja. Igen, de itt már nem a farkas, az anya áll lesben, a farkas menekül. És most valami olyan részvét féle tölti el keblemet. Milyen óriási belső küzdelme van az anyafarkasnak. Az anya védené kölykeit, talán meg is támadna, de a gyáva farkas fél, menekül és győz az anya felett.

Felvettem hátzásokomat, puskámat és haza indultam. A kölyök — dicséretére le-

gyen mondva — egész uton csendesen viselkedett, igaz, hogy a kötél, nem nagy mozgást engedett neki. Hazaérve egy ketreche zártam, pár napig nagyon nyugtalan volt, ha közelébe mentünk, egy sarokba huzódott lesütve fejét, nem mert reánk nézni. Három hét után teljesen megszokott velünk, a ketrecből kivettem és láncra tettem, de nem volt szerencsém, hogy felnevelhessem, egy éjjel átugrott egy kinyuló fán, fennakadt és reggelre megdögölve találtam.

Rázmán Gábor.

Akeresztyénség magyar utförője

Február 1-én mult 942 éve, hogy Géza, a honfoglaló magyarok utolsó fejedelme, örök álmra hunyta le szemét.

Ő volt az, aki pogány őseink közé először hívott keresztyén papokat s ezzel megkezdte népünk között a hittérítés nehéz munkáját, — melyet aztán fia, a később szentté avatott István király fejezett be.

Manapság sokan mondogatják, hogy talán jobb lett volna, ha a magyarok megmaradnak ősi pogány hitükben. Ezt az állításukat azzal támogatják, hogy a keresztyénséggel rengeteg idegen vegyült népünk közé s ezáltal sokat gyengült azelőtti egységes ereje. Sőt olyanok is akadnak, akik vissza akarják hozni a régi vallást. Rejtett völgyekben, Hadúr tiszteletére emelt oltár előtt felujítják az ősi pogány áldozatokat.

De aki ismeri népünk ezerév előtti helyzetét s az akkori körülményeket, az tudja, hogy népünket éppen az mentette meg az életnek, hogy áttért a keresztyén vallásra.

A honfoglaló magyarok szomszédságában akkoriban a hatalmas német-római csá-

szárság terült el. Ennek népe már rég keresztyén volt s azt tüzte ki célul maga elé, hogy kiirtja a határai közelében élő összes pogány népeket.

Hatalmas erejével ki is pusztított egy csomó szláv törzset, melyeknek vezetőiben nem volt meg az az előrelátó okosság, mely Géza fejedelem cselekedeteit irányította.

Géza komolyan megfontolta népe jövőjét. Követeket küldött a német-római birodalom császárához és arra kérte, küldene országába hittérítő papokat, mert azt akarja, hogy népe térjen át a keresztyén hitre.

A császár örömmel teljesítette kérését. 973-ban megkezdődött tehát pogány őseink megkeresztelkedése. Bizony nem mindig ment ez egészen simán. Sokan utolsó csepp vérükig ragaszkodtak a régi valláshoz. De Géza fejedelem s később méginkább István király, erős kézzel fogta az ország gyeplőjét s végül mégis győzött a keresztyén hit.

Géza lélekben még nem volt igazán keresztyén, hiszen ő még az ősi pogányságban nevelkedett. Egyszer egy merész pap szemére vetette, hogy még félig pogány. Erre ő nyugodtan és büszkén azt felelte: „Elég kincsem van ahhoz, hogy két Istennek áldozhassak.“

De fiát már erős keresztyén hitben neveltette, mert éles eszével belátta, hogy nem elég, ha csak ráöntik valakire a keresztyézet, hanem lélekben kell a hitet elfogni.

Ha Géza fejedelem nem lett volna ilyen előrelátóan bölcs, akkor ma már senki se beszélne nyelvünket. Elsodorta volna a mi népünket is a történelem vihara, mint a velünk rokon pogány-népeket, a húnokat és avarokat, akiknek már csak az emléke maradt fenn.

Apróságok • Adomák

Mit mondanak a tudósok a nádifarkasról?

Lapunk előző számában Hirtler Fels Ákos érdekes cikkében ismertette a farkast és a farkassal kapcsolatos történetek hátterét. Cikkében megemlíti, hogy az erdei farkast meg kell

különböztetni a nádi farkastól. Hinléder az erdei farkast az emberre nézve általában nem tartja veszedelmesnek, a nádi farkast azonban, minthogy nagy csapatokban jár, az emberre nézve veszedelmes állatnak minősíti.

Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy dr. Éhik Gyula, Magyarország egyik legkiválóbb állat-

tani kutatója megállapítja, hogy a nádi farkas tulajdonképpen nem farkas, hanem sakál. A különbség a két állat között elsősorban a testnagyságban mutatkozik. Az erdei farkas súlya 30—40, sőt 50 kiló. A nádifarkas súlya ezzel szemben 12—25 kiló. Tehát sokkal kisebb az erdei farkasnál. Tekintettel arra, hogy a nádi farkasnak nevezett állat

és a közönséges farkas között egyéb különbségek is vannak, a magyar kutató megállapítja, hogy az állat, amit közönségesen nádi farkasnak tartanak, tulajdonképpen sakál. Bizonyos, hogy régebb a sakál nálunk gyakori állat volt és nemcsak a nádasokban, hanem az erdőkben is élt. Feltűnő tehát, hogy még a szakemberek is csak most kezdik hirdetni a nádi farkas sakál-voltát. Ennek oka valószínűleg az, hogy a szakemberek sohasem tulajdonítottak komoly jelentőséget a régi vadászok elbeszéléseinek. Pedig a vadászok már száz esztendővel ezelőtt, amikor még nagyon sok sakál volt a Magyar Alföldön, szakállas farkasnak nevezik. Egy régi magyar kutató azt állapítja meg, hogy a szakállas farkas nevének eredete a sakál szóra vezethető vissza. 1815-ben Pethe Ferenc írja például: „minthogy valaha megeshetett, hogy a sakál Ázsiából hozzánk felé tébojodott“. Tehát már a régiek is érezték, hogy valami nincs rendben a nádi farkas körül.

Bizonyos, hogy a nádi farkas és sakál-kérdés vitája nincs lezárva. Mert, hiszen még arra is gondolhatunk, hogy a farkas és sakál között keresosodás történhetett. Az is tagadhatatlan, hogy a kérdést a jövőben mind nehezebb lesz tudományos vita tárgyává tenni, mert Európában a sakál teljes kipusztulás előtt áll. Ma már csak elvétve kerül egy-egy példány a kutatók kezébe. Szükségesnek tartottuk azonban ezeket elmondani, mert hátha akad nagyszámu olvasónk között olyan, aki a vitában hasznos és értékes hozzájárulással tud résztvenni.

Veszedelemes mézelő növény-e az oroszlánszáj?

Lapunk egyik előző számának gazdasági rovatában az oroszlánszáj, vagy mint sok helyen nevezik, tátingó, tátogató is meg volt említve, mint mézelő növény. Egy méhészkedéssel foglalkozó előfizető levélben közölte velünk, hogy az oroszlánszáj, ez a kedves kerti virág nem jó mézelő növény, mert a méhek számára valóságos csapda. Beengedi a méhet, hogy nektárt gyűjtsön a mélyenfekvő helyről, kijönni azonban a méh rendesen nem tud, mert az oroszlánszáj virágának aiai becsukódnak és rabul ejtik a méhet. Előfizetőnk megfigyelésével kapcsolatban felkérjük olvasóinkat, hogy közöljék a Magyar Nép szerkesztőségével erre vonatkozó tapasztalataikat. Mi a tudományos irodalomban utána néztünk a kérdésnek és megállapítottuk, hogy az oroszlánszajt sok méhész valóban veszedelemes méhesapdának tartja.

Uj szer a tüdőgyulladás ellen.

Egy angol orvos kísérletet végzett uj gyógyszerrel, mely a tüdőgyulladás gyógyításánál kitűnően bevált. Az uj gyógyszert a londoni kórházakban most próbálják ki és alkalmazása révén hétről-hétre csökkent a tüdőgyulladásos betegek halálzási arányszámát.

Osztózó felek.

— Nő, Pista, hallom, hogy megosztotatok a feleségeddel. Aztán ki mit kapott?

— A feleségem kapta a butorokat, én a gyerekeket.

— Jó, jó, de hát a vagyon?

— Azt az ügyvéd kapta...

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez az 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Hogyan tüntethetjük el a zsirszagot a sütőből?

Főzés alkalmával sok bosszúságot szokott okozni a kályha sütőjében égő zsir szaga. A kellemetlenséget könnyen megszüntethetjük a következő módon. A zsirt a sütőből papírral, vagy durva törőruhával alaposan kitöröljük. Ezután a sütő alját szórjuk be sóval. Rövid idő alatt megszűnik a kellemetlen szagú gőz és füst kiáramlása.

G. M. Ha ősszel megállapította, hogy valamelyik gyümölcsfájának ága a csucsától lefelé száradni kezdett, azonnal távolítsa el az ágat, ott elvágva, ahol még a fa ép. Az ilyen száradás ugyanis, ha tovább terjed az ágakon és eljut a fa törzséig, az egész fa életét veszélyezteti. A csucs száradás okát rendszeren valamely gomba kártételében kell keresni.

Z. L. A butorok nyikorgását nehéz megszüntetni. Valószínűleg szerkezeti hiba is közrejátszik a nyikorgás keletkezésénél. Kisebb hibák azonban könnyen megszüntethetők a következő módon: a helyet, ahol a nyikorgás keletkezik, ceruzával jól be kell dörzsölni. A ceruzában levő grafit a hutor részecskéik egy-máshoz való dörzsölődése alkalmával megakadályozza, hogy

hang keletkezzék. A grafit ugyanis megsikositja a felületet, amelyre feldörzsöltük. Egyébként ajánljuk, hogy vizsgálta meg a bajt asztalossal, hátha ékeléssel is segíthet a bajon. A régi butorok ugyanis megszáradnak és akkor ereszteikbein meglazulva kellemetlen, nyikorogó hangot adnak.

L. I. Az orvosnak valóban igaza volt. A nyers disznóhús fogyasztásától óvakodjék, mert nagyon sok kellemetlen betegség terjed a nyers hús fogyasztása által. Csupán a borsóka-kórt említjük meg, amely bajnál még veszedelmesebb betegségek is terjednek a nyers hús fogyasztása által. Csak gondos állatorvosi vizsgálat után szabad a sertéshúst nyersen fogyasztani!

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

A. B. Ürmös. F. B. Kovászna. T. M. Székelyvarság. T. Gy. Bunyaszekszárd. R. J. Csikszentmihály. P. S. Uzdiszentpéter. B. A. Keped.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Köszöljük az érdekeltekkel, hogy a könyvnapot mindazoknak elküldtük, akik múlt év végéig szóló hátrálékukat kifizették. Ez alól csak azok kivételek, akik az utóbbi napokban küldték be a díjat, mert ezek részére fokozatosan a befizetés sorrendjében küldjük meg a naptárt. Naptárkészletünk még tart, ezért azoknak is megküldhetjük a naptárt, akik ezután küldik be a díjat, azonban figyelemzetünk arra minden érdekelteket, hogy igyekezzenek a hátrálék beküldésével, mert naptárkészletünk nem oly nagy, hogy azokat is részesítsük naptárban, akik

esetleg hetek múlva küldik be a hátrálékos díjat.

G. J. Imecsfalva. Kanári madár tenyésztésről szóló könyv raktárunkon nem kapható és azt csak megrendelés útján lehet beszerezni Budapestről. Árára nézve előre felvilágosítást adni nem tudunk. Előfizetési díjban múlt év végéig 180 lej beküldését kérjük.

Pankotai előfizetők. Az új betegségélyző törvény nagyon terjedelmes és minden részletében fontos utasításokat tartalmaz. Így csak teljes egészében való leközlésének volna gyakorlati jelentősége. Ezt azonban lapunk terjedelme nem engedi meg. Még különben sem időszerű közlése, mert végrehajtási utasítása nem jelent meg és csak ennek megjelenése után lehet a törvényről biztosat tudni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Ifj. F. I. L. Csiksomlyó 150 (r. 1939 jun. 1-ig naptár exp.), özv. K. S-né Arad 150, P. B. Varaszó 150, P. L. Krassófüzes 115, L. T. Zsombolya 150 (1938-ra), S. L. Erdőgyarak 150, K. L. Kézdi-almás 150, K. A. Érendréd 305, H. L. Érkeserű 150, V. S. Felsőberek-szó 300, Gy. I. Nagyenyed 150, Hegyközségtárról: Szt. L. és P. B. előfizetésük rendben 1938. dec. 31-ig, Mezőbodonból: M. M. jenei 75, Sz. D. J-é 75, V. M. Gy-é 75, B. L. Kraszna 150 (r. 1939. szept. 1-ig), O. F. J-é Kézdiszentlélek 150, C. L-né Torda 150, K. A. alszei Olasztelek 150, K. E. Maresvásárhely 150, Bálványosváraljáról: B. I. 80, B. F. 75, D. F. 155, J. J. Barcaufalu 150, K. K. Kis-szántó 150, B. J. Hegyközkovácsi 75, özv. K. A-né Almásfegyvernek 155, M. M. Belényes 155, S. L. Szentleányfalva 150, B. Gy. Szemlak 150, H. J. Borosjenő 143, P. S. Uzdiszentpéter 75, F. A. Gyergyóufalu 150, G. E. Nyárádszentbenedek 155, K. A. Láposbánya 150, T. J. Hadad 150, T. J. Szilágy-

borzás 150, N. G. Istensegítés 150, K. Zs. Patóháza 150, B. I. Sepsiszentgyörgy 155, Sz. E. Székely-petőfalva 155, Ö. Zs. Máramaros-sziget 310, Á. A. Mezőörményes 155, K. G. Bihardiószeg 150, D. J. Krizba 300, R. E. Nagyvárad 150, K. K. Csikszentmárton 180, O. J. Kálmánd 150, Cs. F. Várasfalva 75, G-kör Csikszentgyörgy 150, L. L. Élesd 150, D. L-né Nagyvárad 150 Lej.

Apróhirdetések

Lelkiismeretes gondozója lennék idősebb úrnak vagy hölgynek, feltétlenül megbízható, szerényigényű, 35 éves jobb nő, vidéken is. *Cím a kiadóban.*

Kertész, aki a gyümölcs, konyha és virágkertészet minden ágában, továbbá a szőlőkezelésben 15 évi gyakorlattal rendelkezik, jó bizonyítványokkal állást keres. *Cím a kiadóhivatalban.*

Keresek mezőgazdasági birtokomra április elsejére gazdatisztet, aki a tehenészet és sertésenyésztés terén kellő jártassággal bír. Pályázók legalább alsó gazdasági iskolai végzettséggel kell hogy rendelkezzenek. Az ajánlatokat kérem a lap kiadóhivatalába küldeni.

Eladó jókarban levő 8 H. P. Hoffher-Schrantz gyűrűs garnitúra. Ugyanott egy 6 H. P. Mikolzon garnitúra. Csépléssel vagy anélkül. *Cím: Bádon József Csulcut—Erköbölkut, jud. Bihar.*

Népbetegségek. A rheuma és köszvény (csúz) a legelterjedtebb betegségekhez tartozik. Különösen a rheumasok szenvednek sokat, mint ahogy az a hívatatos statisztikából kitünik. Ezen betegségek leküzdésénél bevált a Toga 1-tabletta.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

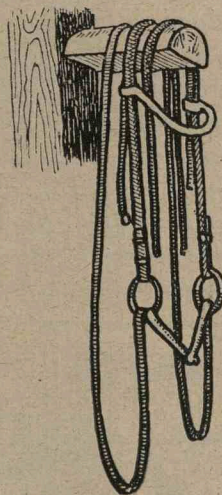
Egy kiváló lapszerkesztő távozása.

Testvér! lapunkat, a Keleti Ujságot, az utóbbi tizenöt évben Szász Endre szerkesztette. A közélet nehéz, küzdelmes fordulataiban Szász Endre bátran, férfiasan s nagy felkészültséggel szállt síkra a magyarság jogos érdekeiért. Cikkeiben őszintén kifejezte meggyőződését s ezzel sok vitás kérdést terelt a helyes elbírálás útjára. Nagy tekintélyt szerzett magának nemcsak pályatársai körében, hanem az erdélyi közvélemény előtt is. A román olvasók is megbecsüléssel olvasták írásait. Mindazt abból a sajnálatos alkalomból állapítjuk meg, hogy Szász Endrét életkörülményei elszólították körünkből. Budapesten helyezkedett el, mint egy nagy népszerűségű ujságnak a szerkesztője.

Tanuld meg!

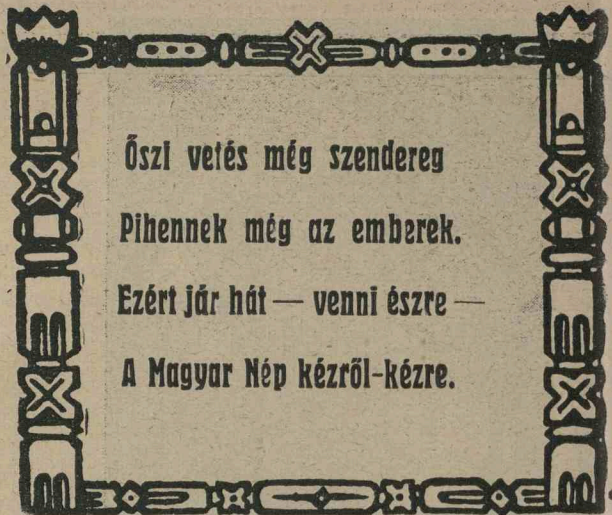
Legömbölyített rudra akasszuk a lószerszámokat!

A lószerszámok és általában a bőrszjából készült felszerelési tárgyak raktározása alkalmával nagy hibát követnek el azáltal, hogy négyszögletű, vagy háromszögletű rudakra akasztják azokat. Az éleken a bőr megtörik és elszakad. Ezért a bőrszjából készült összes felszerelési tárgyakat legömbölyített rudra vagy jól legömbölyített, fából készült szegre akasztjuk fel és úgy raktározzuk el, amint azt képünk is mutatja.

Az európai sakál.

Lapunk előző számában érdekes cikket közöltünk a farkasról. A cikkben említés történik a nádi farkasról. Ujabban a természettudósok azt tartják, hogy a nádi farkas tulajdonképpen nem farkas, hanem sakál. Ha az itt bemutatott képét megnézzük, valóban megállapíthatjuk, hogy nagyon hasonlít a farkashoz. Szükségesnek tartjuk tehát a farkas-vita tovább folytatását. Lapunk mai számában, az apróságok között, a legújabb kutatások nyomán ismertetjük ezt a kérdést.

Őszi vetés még szendereg

Pihennek még az emberek.

Ezért jár hát — venni észre —

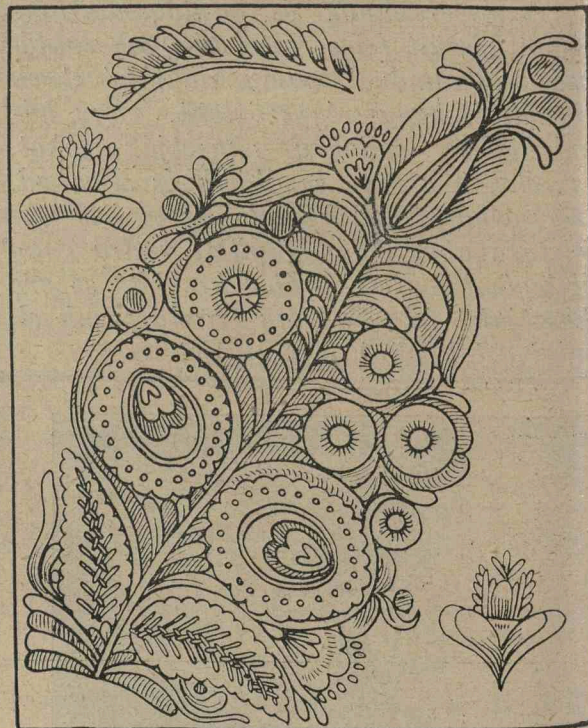
A Magyar Nép kézről-kézre.

Hogyan lesz a száraz kenyérből friss kenyér?

A száraz kenyér egészségesebb ugyan, mint a friss kenyér, azonban nem mindenki fogyasztja szívesen. Pedig a száraz kenyérnek nagy jelentősége van a fogakra nézve is, mert a száraz kenyeret erősebben kell rágni és ezáltal a fogak erősödnek. Ha a száraz kenyérből izletes, friss kenyeret akarunk megint alakítani, a következőképpen járunk el: a kenyeret egy pillanatra vízbe mártjuk, hogy a felszíne nedvesedjék át. Azután a kemencében megsütjük, mint a friss tésztát. A sü-

tés ideje egy-két óra, aszerint, amekora a kenyér és hogy mennyi vizet szívott magába. Vigyázni kell arra, hogy jól süssük ki, mert különben csirizes marad. Hogyha nagyon sokáig tartjuk a sütőkemencében, tulságosan kiszárad.

A magyar díszítés alapformái.

Díszítésünk tömörségét ügyes levél és virágelosztás teszi változatossá, érdekes elemeket és egy sajtóságos levélcsoportot is mutatunk be kedves olvasóinknak.

Vasuton.

Gazduramék szerencsés vásár után, jól bevacsorázva ültek fel a vonatra. Jött a kalauz és kérte a jegyeket. Nagyfűjtatva szólal meg az egyik, miközben átadja a jegyét:

— Itt a jegy, de legyen szíves kérem a nadrágszíjjamra is csipni egy lyukat, hadd tudjam hosszabbra éreszteni.